

IZVJEŠTAJ O
KVALITETU ZA
MJESEČNO
ISTRAŽIVANJE O
ZAPOSLENIMA I
PLAĆI
RAD-1 2013

FEDERALNI ZAVOD
ZA STATISTIKU

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I
HERCEGOVINE

Sarajevo, decembar 2014

Sadržaj

1	Uvod u statistički proces i njegove rezultate – Metodologija istraživanja	5
1.1	Namjena istraživanja	5
1.2	Pravni osnov i odgovornost statističke institucije	5
1.3	Jedinica posmatranja i izvještavanja	5
1.4	Prikupljanje podataka	6
1.5	Obuhvat	6
1.6	Definicije	7
1.7	Obrada podataka	8
1.8	Objavljivanje rezultata	8
1.9	Ključne varijable	9
1.10	Ključne statistike	9
1.11	Upitnik	9
1.12	Kontakt informacije	10
2	Relevantnost	10
2.1	Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa raspoloživih ESS statistika	10
3	Tačnost	11
3.1	Greške uzorkovanja	11
3.1.1	<i>Postupak izračunavanja grešaka uzorkovanja</i>	11
3.1.2	<i>Pokazatelj kvaliteta i učinka - Koeficijent varijacije</i>	11
3.1.3	<i>Objašnjenja</i>	11
3.1.4	<i>Aktivnosti za smanjenje grešaka uzorkovanja</i>	11
3.2	Neuzoračke greške	11
3.2.2	<i>Greške obuhvata</i>	11
3.2.1.1	<i>Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa prekomjernog obuhvata</i>	11
3.2.1.2	<i>Greška nedovoljnog obuhvata</i>	11
3.2.1.3	<i>Mjere za smanjenje grešaka obuhvata</i>	12
3.2.2	<i>Greške mjerenja</i>	12
3.2.2.1	<i>Kontrole za otkrivanje grešaka mjerenja i procesuiranja podataka</i>	12
3.2.2.2	<i>Razlozi za nastanak grešaka mjerenja</i>	12
3.2.2.3	<i>Postupanje u slučaju grešaka mjerenja</i>	12
3.2.2.4	<i>Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa editovanja/uređivanja podataka</i>	12
3.2.2.5	<i>Mjere za smanjenje broja grešaka mjerenja</i>	13
3.2.3	<i>Greške neodgovora</i>	13
3.2.3.1	<i>Pokazatelj kvaliteta i učinka-Stopa neodziva/neodgovora izvještajne jedinice</i>	13
3.2.3.2	<i>Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa neodziva/neodgovora varijable</i>	13
3.2.3.3	<i>Postupci u slučaju neodgovora na pojedina pitanja (item non-response)</i>	13
3.2.3.4	<i>Postupci za smanjenje stope neodgovora</i>	13
3.2.3.5	<i>Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa imputiranih podataka</i>	13
3.2.3.6	<i>Pokazatelj kvaliteta i učinka - Broj učinjenih grešaka, prema vrsti</i>	14
3.2.3.7	<i>Pokazatelj kvaliteta i učinka - Prosječna veličina revizije</i>	14
4	Pravovremenost i aktuelnost	14
4.1	Pravovremenost objave	14
4.1.1	<i>Pokazatelj kvaliteta i učinka - Pravovremenost prvih rezultata</i>	14
4.1.2	<i>Pokazatelj kvaliteta i učinka - Pravovremenost konačnih rezultata</i>	14
4.2	Aktuelnost objave	14
4.2.1	<i>Pokazatelj kvaliteta i učinka - Aktuelnost objave</i>	14
4.3	Razlozi za veća kašnjenja i mjere za poboljšanje pravovremenosti i aktuelnost objave	14

5	Dostupnost i jasnoća	15
5.1	Dostupnost	15
5.1.1	<i>Kanali diseminacije</i>	15
5.1.2	<i>Pokazatelj kvaliteta i učinka-Stopa korištenih kanala diseminacije</i>	15
5.1.3	<i>Načini diseminacije</i>	15
5.1.4	<i>Pokazatelj kvaliteta i učinka-Stopa korištenih načina diseminacije</i>	16
5.1.5	<i>Pokazatelj kvaliteta i učinka – Broj pristupa on-line bazi podataka</i>	16
5.2	Jasnoća	16
5.2.1	<i>Printane publikacije i internetska objava</i>	16
5.2.1.1	<i>Diseminirani rezultati</i>	16
5.2.1.2	<i>Nivo (detaljnost) diseminacije</i>	16
5.2.1.3	<i>Metapodaci</i>	16
5.2.1.4	<i>Mjere za poboljšanje jasnoće diseminiranih rezultata</i>	17
5.2.2	<i>Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa kompletnosti meta podataka</i>	17
6	Uporedivost i skladnost	17
6.1	Vremenska uporedivost	17
6.1.1	<i>Pokazatelj kvaliteta i učinka - Dužina uporedivih vremenskih serija</i>	17
6.1.2	<i>Prekidi u vremenskim serijama</i>	17
6.1.3	<i>Ostali faktori, koji utiču na vremensku uporedivost</i>	17
6.2	Geografska uporedivost	17
6.2.1	<i>Uporedivost s ostalim članicama evropskog statističkog sistema</i>	17
6.3	Desezoniranje	18
6.4	Skladnost između prvih i konačnih podataka	18
6.4.1	<i>Politika diseminacije prvih podataka</i>	18
6.4.2	<i>Pokazatelj kvaliteta–Skladnost između prvih i konačnih podataka</i>	18
6.4.3	<i>Razlozi za veće razlike između prvih i konačnih podataka</i>	18
6.5	Skladnost s rezultatima referentnog istraživanja	18
6.5.1	<i>Kratak opis referentnog istraživanja</i>	18
6.5.2	<i>Pokazatelj kvaliteta i učinka - Skladnost sa referentnim podacima</i>	18
6.5.3	<i>Razlozi za veća odstupanja</i>	18
7	Ustupci – kompromisi između izlaznih komponenti kvaliteta	19
8	Procjena korisničkih potreba i percepcija korisnika	19
8.1	Klasificiranje i razumijevanje korisnika	19
8.2.	Mjerenje percepcija i zadovoljstva korisnika	20
8.2.1	<i>Pokazatelj kvaliteta i učinka-Indeks zadovoljstva korisnika</i>	20
8.2.2	<i>Pokazatelj kvaliteta i učinka-Vrijeme od zadnjeg istraživanja zadovoljstva korisnika</i>	20
9	Troškovi i opterećenost ispitanika/izvještajnih jedinica	20
9.1	Troškovi istraživanja statističkog ureda	20
9.1.1	<i>Pokazatelj kvaliteta i učinka-Godišnji operativni troškovi, prosjek prema glavnim troškovnim komponentama</i>	20
9.2	Opterećenost i troškovi ispitanika/izvještajnih jedinica	20
9.2.1	<i>Pokazatelj kvaliteta i učinka-Godišnje opterećenje ispitanika u satima i/ili finansijskim pokazateljima</i>	20
9.3	<i>Mjere za smanjivanje troškova i opterećenosti</i>	20
10	Povjerljivost, transparentnost i zaštita	21
10.1	Povjerljivost	21
10.2	Transparentnost	21
10.3	Zaštita	21
11	Zaključak	21

1 Uvod u statistički proces i njegove rezultate – Metodologija istraživanja

1.1 Namjena istraživanja

Mjesečnim statističkim istraživanjem o zaposlenima i plaći Rad-1 prikupljaju se podaci o isplaćenim neto i bruto plaćama i ostalim isplatama zaposlenih, isplaćenim satima rada, iskazanim potrebama za zapošljavanjem novih zaposlenika, kao i podaci o ukupnom broju zaposlenih osoba prema podacima kadrovske evidencije poslovnih subjekata-pravnih lica.

Osnovni cilj ovog istraživanja jeste dobijanje podataka o mjesečnom nivou i kretanju prosječnih mjesečnih isplaćenih neto i bruto plaća i broja zaposlenih, koji su važni pokazatelji za analizu ekonomskih kretanja u Federaciji BiH, a također služe kao osnovica za izračun mnogih plaćanja. Ovim istraživanjem se također obezbjeđuju ulazni podaci za izračun kvartalnih Indexa o troškovima rada i praćenje statistike upražnjenih radnih mjesta, a prema zahtjevima evropskog statističkog ureda - Eurostat.

Referentni period za ovo istraživanje je kalendarski mjesec koji prethodi mjesecu u kome se prikupljaju podaci.

Mjesečni izvještaj o zaposlenima i plaći Rad-1 se nalazi u prilogu na kraju ovog izvještaja.

1.2 Pravni osnov i odgovornost statističke institucije

- Zakon o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ br. 63/03 i 9/09);
- Program provođenja statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH za period 2013 - 2016 i
- Plan provođenja statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH za 2013. godinu.

Mjesečno istraživanje o zaposlenima i plaći je dio Programa provođenja statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH za period 2013 – 2016 i Plana provođenja statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH za 2013. godinu.

1.3 Jedinica posmatranja i izvještavanja

Izvještajne jedinice za mjesečno istraživanje o zaposlenima i plaći su pravne osobe iz privatnog i javnog sektora (privredna društva, preduzeća, ustanove, udruženja, fondacije i druge organizacije), i njihove registrovane lokalne jedinice iz svih područja djelatnosti KD BiH 2010, koje posluju na teritoriji Federacije BiH. Izvještajne jedinice su istovremeno i jedinice posmatranja. Izvještajne jedinice (pravne osobe) daju podatke pojedinačno za jedinice u svom sastavu. U nekim slučajevima registrovane lokalne jedinice same direktno dostavljaju podatke. Izbor izvještajnih jedinica kojima će se slati obrasci Rad-1 i od kojih će se tražiti da dostave podatke potrebne za izračunavanje prosječnih mjesečnih isplaćenih plaća i broja zaposlenih se vrši prema kriteriju ukupnog broja zaposlenih na nivou osnovnog subjekta. Obuhvataju se sve pravne osobe koje imaju 10 i više zaposlenih, po pripadajućim lokalnim jedinicama uz uslov poslovanja na teritoriji Federacije BiH.

1.4 Prikupljanje podataka

Za provođenje mjesečnog istraživanja RAD-1 koristi se obrazac u papirnoj formi.

Izveštajne jedinice dostavljaju popunjene obrasce RAD-1 kantonalnim statističkim službama/uredima u mjesečnoj periodici, prema rokovima utvrđenim Planom provođenja statističkih istraživanja za 2013. godinu.

Obrazac RAD-1 pravne osobe popunjavaju na osnovu podataka iz kadrovske i računovodstvene evidencije. Iz kadrovske evidencije popunjavaju se podaci o broju zaposlenih u izvještajnim jedinicama i potrebama za zapošljavanjem, a iz računovodstvene evidencije podaci o isplatama plaća i ostalim isplatama zaposlenih, kao i podaci o isplaćenim satima rada.

Obrazac RAD-1 izvještajne jedinice dostavljaju po principu teritorijalno čiste djelatnosti, na nivou općine. To znači da izvještajne jedinice koje imaju jedinice u sastavu, koje se bave djelatnošću drugačijom u odnosu na djelatnost matične organizacije ili se nalaze van općine sjedišta matične firme, ne popunjavaju zbirne izvještaje za cijelu izvještajnu jedinicu, nego se izvještaji popunjavaju pojedinačno po jedinicama. U nekim slučajevima jedinice same za sebe popunjavaju podatke.

Rok za dostavljanje izvještaja od strane izvještajnih jedinica prema kantonalnim statističkim službama/uredima je 25. u mjesecu, za prethodni mjesec. Rok za kantonalne statističke službe/urede prema centralnoj statističkoj instituciji – Odsjeku za statistiku tržišta rada je do 5. u narednom mjesecu. Rok završetka obrade podataka u Federalnom zavodu za statistiku je 15. u mjesecu.

1.5 Obuhvat

Okvir za obuhvat istraživanja Rad-1 je Statistički poslovni registar aktivnih poslovnih subjekata-pravnih lica na dan 31. 12. 2012. godine. U adresar su uključene sve izvještajne jedinice iz Statističkog poslovnog registra koje imaju 10 i više zaposlenih.

Na ovaj način prosječan mjesečni obuhvat za 2013. godinu je 8.644 izvještajne jedinice (sa jedinicama u sastavu), čime je obuhvaćeno 86% od ukupnog broja zaposlenih u pravnim osobama (preduzećima, ustanovama, organima uprave i drugim organizacijama). Broj zaposlenih u izvještajnim jedinicama sa manje od 10 zaposlenih se procjenjuje na osnovu podatka iz Statističkog poslovnog registra.

Broj zaposlenih u obrtu i djelatnostima slobodnih profesija ne obuhvata se kroz istraživanje Rad-1, nego se podaci preuzimaju od Porezne uprave Federacije BiH. Podaci o broju zaposlenih u obrtu i djelatnostima slobodnih profesija zbrajaju se sa podacima o broju zaposlenih u pravnim osobama, i čine ukupan broj zaposlenih u Federaciji BiH. U ukupan broj zaposlenih u Federaciji BiH uključeni su i zaposleni u odbrani/obrani, s tim da ovi podaci nisu razvrstani po kantonima i općinama.

Prema dostavljenim adresarima kantonalne statističke službe/uredi vrše distribuciju statističkih obrazaca na početku kalendarske godine, za cijelu godinu. Na osnovu adresara vrši se kontrola realizacije obuhvata, prilikom mjesečnog prikupljanja podataka. Ako sve izvještajne jedinice koje su u adresaru dostave izvještaje, smatra se da je adresar u potpunosti realizovan. Adresar se mjesečno ažurira ukoliko izvještajne jedinice promjene: adresu, djelatnost, broj zaposlenih. Ažuriranje adresara se također vrši na način da se neke izvještajne jedinice isključuju iz obuhvata zbog prestanka sa radom, ili smanjenja broja zaposlenih ispod 10, ali se isto tako i uključuju nove izvještajne jedinice koje prvobitno nisu bile u adresaru.

U podatke o zaposlenima uključeni su svi zaposleni u izvještajnim jedinicama koji se vode u kadrovskoj evidenciji. Podaci se popunjavaju na osnovu propisanih evidencija.

Izvještajne jedinice koje su obuhvaćene u adresaru dostavljaju podatke o broju zaposlenih i u slučaju kada nisu imali isplatu plaće za mjesec izvještavanja. U tom slučaju se njihovi podaci o broju zaposlenih uključuju u izračun ukupnog broja zaposlenih, a ne uključuju se u obračun prosječnih plaća za mjesec izvještavanja, jer nisu isplatili plaću. U izvještajima se ne iskazuju obračunate a neisplaćene plaće zaposlenih.

Prosječne isplaćene plaće zaposlenih u Federaciji BiH izračunavaju se iz podataka mjesečnog istraživanja Rad-1, tj. samo na osnovu podataka o plaćama pravnih osoba koje su obuhvaćene adresarom, dok plaće zaposlenih u obrtu i djelatnostima slobodnih profesija, kao i plaće pripadnika odbrane ne ulaze u obračun prosječnih plaća.

1.6 Definicije

Ukupan broj zaposlenih obuhvata zaposlene koji se vode u kadrovskoj evidenciji izvještajne jedinice.

Zaposleni su osobe koje su zasnovale radni odnos sa poslodavcem, bez obzira na vrstu radnog odnosa i dužinu radnog vremena.

Neto plaća obuhvaća isplaćenu plaću za obavljeni rad, kao i naknade plaća po osnovu radnog odnosa (neizvršeni a plaćeni sati) za: godišnji odmor, plaćeni dopust, državne praznike i neradne dane utvrđene zakonom, bolovanja koja idu na teret izvještajne jedinice, plaćeno odsustvo sa posla, zastoje u poslu bez krivnje zaposlenog. Isplaćena plaća za obavljeni rad obuhvaća osnovnu plaću, dodatke na radni staž, dodatke za rad u smjenama, dežurstva, noćni rad, prekovremeni rad, rad nedjeljom i praznikom, dodatke zbog loših uslova rada i dr.

Neto plaća ne obuhvaća ostala lična primanja kao što su : topli obrok, prevoz, regres, solidarna pomoć, jednokratna novčana pomoć i slično. Ne uključuju se ni primanja po ugovoru o povremenim i privremenim poslovima, nakanade za autorska djela, otpremnine i jubilarne nagrade, ostale beneficije zaposlenih, te naknade za bolovanja koja ne idu na teret poslodavca.

Prosječna isplaćena neto-plaća u Federaciji BiH, koju objavljuje Federalni zavod za statistiku, ne obuhvata akontaciju poreza na dohodak.

Prosječna mjesečna isplaćena neto i bruto plaća po zaposlenome izračunava se dijeljenjem ukupnih isplaćenih masa plaća brojem zaposlenih koji su učestvovali u isplatama plaća, a ne sa brojem zaposlenih koji se vodi u kadrovskoj evidenciji.

Bruto plaća obuhvaća neto plaću plus zakonom propisana obavezna izdvajanja iz bruto plaće (doprinosi iz bruto plaće i akontacija poreza na dohodak). Bruto plaća ne obuhvata doprinose poslodavca, tj. doprinose na bruto plaću.

Nominalni indeksi neto i bruto plaća izračunavaju se iz apsolutnih iznosa prosječnih mjesečnih neto i bruto plaća za odgovarajući period.

Realni indeksi neto i bruto plaća izračunavaju se dijeljenjem nominalnih indeksa neto i bruto plaća sa indeksom potrošačkih cijena.

1.7 Obrada podataka

Prikupljeni izvještaji od izvještajnih jedinica podliježu prvo vizuelnoj kontroli potpunosti svih polja u obrascu. Ukoliko se uoči da nedostaje neka od ključnih varijabli na izvještaju, kontaktira se izvještajna jedinica. Također, ukoliko se radi o neodziv, pokušava se uspostaviti kontakt sa izvještajnom jedinicom kako bi se obezbijedili podaci. Ovo je posebno važno ako se radi o velikim poslovnim subjektima, koji znatno utiču na ukupan rezultat.

Nakon vizuelne kontrole, obrasci se unose u projekat za unos podataka koji sadrži formalne i logičke kontrole koje su postavljene po zahtjevu metodologa iz Odsjeka za statistiku tržišta rada. Kontrole se odnose na provjeru računске ispravnosti potpunih podataka, kao i logičko povezivanje i međusobni odnosi između podataka.

Podaci se također porede sa podacima za iste subjekte iz prethodnog mjeseca ili perioda, kako bi se omogućile ispravke nelogičnih kretanja u podacima. U program za unos podataka postavljeni su dozvoljeni dijapazoni vrijednosti za ključne varijable, koji moraju biti provjereni. Svaki odgovor koji se nađe izvan dozvoljenih vrijednosti se provjerava, posebno ako se radi o velikim izvještajnim jedinicama.

Svako odstupanje plaće u odnosu na prethodni mjesec koje je veće ili manje od 20% se provjerava. Doprinosi iz plaće koji nisu u rasponu 30-33% se provjeravaju. Topli obrok, prevoz, regres i ostala primanja koja su izvan kontrola zadatah u apsolutnim brojevima se provjeravaju. Ukoliko se ustanovi da postoje greške onda se podaci ispravljaju.

U pojedinim slučajevima neophodno je uraditi imputacije nedostajućih podataka pri čemu se koriste raspoloživi istorijski podaci.

Podaci o kadrovskoj evidenciji broja zaposlenih osoba se obavezno unose svaki mjesec, bez obzira da li je izvještajna jedinica isplatila plaću za mjesec izvještavanja ili nije. Isplata plaće ne smije uticati na podatak o ukupnom broju zaposlenih.

Obrada podataka o isplaćenim plaćama za mjesec izvještavanja obuhvata isplaćene plaće za izvještajni mjesec, kao i zaostale isplate plaća a isplaćene u mjesecu izvještavanja. Uključuje također i isplate razlike za ranije mjesece a isplaćene u mjesecu izvještavanja.

1.8 Objavlivanje rezultata

Prema kalendaru objavljivanja podataka o zaposlenima i plaći, prvi rezultati se objavljuju u saopćenjima 45 dana od kraja referentnog mjeseca, tačnije do 15-og u mjesecu. Detaljni podaci se objavljuju u Mjesečnom biltenu za Federaciju BiH do 20. u mjesecu, i Kantonalnom statističkom biltenu do 25-og u mjesecu. Saopćenja kao i bilteni se postavljaju na web stranici Federalnog zavoda za statistiku.

Podaci se objavljuju u formi excelovih tabela i prikazani su u apsolutnim iznosima i indexima.

Podaci o zaposlenima i plaći se ne desezoniraju.

U godišnjoj periodici objavljuje se tematski bilten Zaposlenost, nezaposlenost i plaće u Federaciji BiH, koji sadrži podatke za nivo Federacije BiH, kantona i općina. Podaci se odnose na prosjek prethodne godine.

Također se objavljuju podaci u statističkom godišnjaku/ljetopisu, publikaciji Federacija BiH u brojkama, publikaciji Kantoni u brojkama, kao i u gender publikaciji Žene i muškarci u Federaciji BiH.

1.9 Ključne varijable

- Broj zaposlenih na kraju izvještajnog mjeseca,
- Iskazane potrebe za zapošljavanjem,
- Ukupan iznos bruto plaće isplaćene za mjesec izvještavanja,
- Ukupan iznos neto plaće isplaćene za mjesec izvještavanja,
- Broj zaposlenih na koje se odnosi isplata bruto i neto plaće,
- Broj plaćenih sati od strane poslodavca na koje se odnosi ukupna isplata,
- Ukupan neto iznos isplaćen za topli obrok,
- Ukupan neto iznos isplaćen za prevoz,
- Ukupan iznos isplaćen za regres,
- Ostala primanja, naknade i materijalna prava zaposlenih.

(Ostala primanja, naknade i materijalna prava zaposlenih obuhvaćaju: otpremnine, pomoć za slučaj smrti, teške invalidnosti ili dugotrajne bolesti zaposlenog ili člana uže porodice, pomoć i novčane donacije i ostala primanja zaposlenih u skladu sa kolektivnim ugovorom).

1.10 Ključne statistike

- broj zaposlenih osoba,
- prosječna mjesečna isplaćena neto plaća,
- prosječna mjesečna isplaćena bruto plaća.

Ključne statistike objavljuju se za nivo Federacije BiH, kantona i općina.

Za nivo Federacije BiH i kantona objavljuju se podaci prema područjima i oblastima KD BiH 2010, dok se podaci po općinama ne publikuju po djelatnostima. Razlog za ovo je povjerljivost i zaštita individualnih podataka, na što nas obavezuje Zakon o statistici u Federaciji BiH, članovi 36-39.

Naime, u pojedinim općinama područja djelatnosti su predstavljena sa malim brojem izvještajnih jedinica, do 3 izvještajne jedinice, što onemogućava objavu podataka u cilju zaštite individualnih podataka.

1.11 Upitnik

Obrazac koji se koristi za ovo istraživanje je Mjesečni izvještaj o zaposlenima i plaći RAD-1.

Obrazac se sastoji od 4 tabele:

1. Zaposleni prema podacima kadrovske evidencije,
2. Iskazane potrebe za zapošljavanjem,
3. Isplaćena plaća i sati rada,
4. Ostala novčana primanja zaposlenih.

Federalni zavod za statistiku objavljuje podatke na nivoima:

- Federacija po područjima i oblastima KD BiH 2010,
- Kanton po područjima KD BiH 2010
- Općina (ukupno).

Klasifikacija djelatnosti KD BiH 2010 usklađena je sa EU klasifikacijom djelatnosti Nace Rev.2.

1.12 Kontakt informacije

Samka Avdić, šef Odsjeka za statistiku tržišta rada,
e-mail: samka.avdic@fzs.ba tel: +387 33 20 64 52 lokal 138
Mujesira Salihagić, stručni savjetnik za plaće i troškove rada,
e-mail: mujesira.salihagic@fzs.ba tel: +387 33 20 64 52 lokal 144
Mugdim Hadžalić, viši stručni saradnik za plaće i troškove rada,
e-mail: mugdim.hadzalic@fzs.ba tel: +387 33 20 64 52 lokal 144

2 Relevantnost

Podaci o ukupnom broju zaposlenih u izvještajnim jedinicama i prosječnim mjesečnim isplaćenim neto i bruto plaćama u Federaciji BiH zadovoljavaju potrebe korisnika podataka. Na osnovu prikupljenih podataka o plaćama izračunava se prosječna mjesečna neto i bruto plaća isplaćena u Federaciji BiH, koja služi kao osnov za izračunavanje mnogih isplata, kao što su: najniža plaća za zaposlene u obrtu, regres za godišnji odmor, naknade za topli obrok, naknade za bolovanja, usklađivanje penzija, određivanje odštete radi izgubljene zarade pravnih i fizičkih osoba u sudskim sporovima te za ostvarivanje ostalih materijalnih prava.

Korisnike podataka o zaposlenima i plaćama možemo podijeliti na vanjske korisnike i korisnike unutar Federalnog zavoda za statistiku.

Vanjski korisnici podataka su: Vlada Federacije BiH, Ministarstvo za rad i socijalnu politiku, sindikati, instituti, sudovi, advokatski uredi, fizičke osobe, mediji, Zavodi za zapošljavanje, Federalni zavod za programiranje razvoja, Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje (PIO/MIO), Gender centri, Direkcija za ekonomsko planiranje, Međunarodni monetarni fond (MMF), Svjetska banka itd.

Glavni korisnici podataka o plaćama i zaposlenima unutar Federalnog zavoda za statistiku su sektor Nacionalnih računa i sektor poslovnih statistika.

Mogući izvor neusklađenosti po zahtjevima korisnika je taj da u obračun prosječne mjesečne isplaćene neto plaće u Federaciji BiH nije uključen iznos poreza na dohodak. Nakon stupanja na snagu Zakona o porezu na dohodak ("Službene novine Federacije BiH" br. 10/08 i 9/10), čija primjena teče od 01. 01. 2009. godine, Federalni zavod za statistiku je tražio tumačenje od Federalnog ministarstva finansija o sadržaju neto plaće, sa ili bez poreza na dohodak. Od Federalnog ministarstva finansija smo dobili pismeno tumačenje i uputu da u obračun prosječne isplaćene neto plaće ne ulazi Porez na dohodak.

2.1 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa raspoloživih statistika Evropskog statističkog sistema(ESS)

Istraživanjem o zaposlenima i plaći, te satima rada kod izvještajnih jedinica, obuhvaćene su sve potrebne varijable za izračun broja zaposlenih, prosječnih isplaćenih plaća, kao i variable za izračun Indexa troškova rada koje se zahtijevaju od strane EU u kvartalnoj dinamici.

3 Tačnost

3.1 Greške uzorkovanja

3.1.1 Postupak izračunavanja grešaka uzorkovanja

Ovo istraživanje se ne zasniva na metodu uzorka, tako da se ne rade greške uzorkovanja.

3.1.2 Pokazatelj kvaliteta i učinka-Koeficijent varijacije

-

3.1.3 Objašnjenja

-

3.1.4 Aktivnosti za smanjenje grešaka uzorkovanja

-

3.2 Neuzoračke greške

3.2.1 Greške obuhvata

Okvir za obuhvat izvještajnih jedinica u adresar Rad-1 za 2013. godinu je Statistički poslovni registar (SPR), stanje na dan 31. 12. 2012., ažurirano brojem zaposlenih iz završnih računa za prethodnu godinu. Tako se moglo desiti da se podatak o broju zaposlenih iz Statističkog poslovnog registra pokaže neažuran, jer se stanje na terenu promijenilo, te da se tokom mjesečnog prikupljanja podataka, kroz Rad-1, utvrdi da broj zaposlenih ne odgovara broju zaposlenih iz adresara tj. iz SPR. To nije problem ukoliko se radi o broju zaposlenih od 10 ili više, jer se obuhvata onaj broj zaposlenih koji su izvještajne jedinice popunile na obrascu Rad-1.

Međutim, ukoliko se ustanovi da su kroz adresar obuhvaćene izvještajne jedinice za koje se pokazalo da imaju manje od 10 zaposlenih (prekomjeran obuhvat), takve će se isključiti iz adresara i obrnuto, subjekti koji nisu uključeni u adresar (podobuhvat), jer su u SPR imali manje od 10 zaposlenih, a kroz druga istraživanja se konstatuje da je broj zaposlenih veći od 10, ovakvi subjekti će se naknadno obuhvatiti kroz adresar. Također i novoosnovani subjekti u toku godine se uključuju u adresar, a ugašeni poslovni subjekti se izbacuju iz obuhvata.

Kako istraživanje nije bazirano na uzorku radi se mjesečna analiza i prilagođavanje obuhvata.

3.2.1.1 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa prekomjernog obuhvata

Vrši se stalno ažuriranje obuhvata i adresara tako da, ukoliko se ustanovi postojanje prekomjernog obuhvata, isti se rješava.

3.2.1.2 Greška nedovoljnog obuhvata

Može nastati iz razloga što je broj zaposlenih u okviru za formiranje adresara manji od 10, a situacija na terenu pokaže drugačije stanje. U tom slučaju, ukoliko se otkrije kroz druga istraživanja, subjekat se naknadno uključuje.

Nedovoljni obuhvat nastaje iz razloga što za određeni broj izvještajnih jedinica iz adresara ne postoje tačni podaci o adresi i broju telefona, tako da nije moguće uspostaviti kontakt. Drugi

razlog je nepostojanje volje za saradnjom od strane izvještajnih jedinica, tj. postojanje neodziva iz više razloga.

3.2.1.3 Mjere za smanjenje grešaka obuhvata

Potrebno je stalno vršiti ažuriranje statističkog poslovnog registra povratnim informacijama sa terena iz poslovnih istraživanja, kako bi kvalitet adresara koji se radi na početku godine bio što bolji.

3.2.2 Greške mjerenja

3.2.2.1 Kontrole za otkrivanje grešaka mjerenja i procesuiranja podataka

Prije nego se pristupi unosu podataka, papirni obrasci se vizuelno pregledaju i ukoliko se uoče neke nepravilnosti u podacima, koje se ne mogu korigovati na osnovu ostalih podataka, osoba zadužena za ovu kontrolu uspostavlja telefonski kontakt sa izvještajnom jedinicom i tako sazna prave informacije na osnovu kojih koriguje podatke na upitniku.

U toku samog unosa podataka u elektronsku bazu podataka (microsoft access - softver za unos i obradu podataka iz mjesečnog istraživanja o zaposlenima i plaćama), podaci se drugi put kontrolišu. U program za unos podataka iz obrasca ugrađene su kontrole koje onemogućavaju da se u bazu unesu računski i logički neispravni podaci. To su i hard i soft kontrole koje ili zaustavljaju unos, ne dozvoljavaju unos neispravnih podataka, ili samo šalju poruku opomene da su podaci izvan određenih postavljenih granica.

Ovakav način unosa obezbjeđuje da nakon završenog unosa imamo bazu sa računski čistim podacima. Poslije završenog unosa podataka neophodno je podatke porediti sa podacima iz prethodnog mjeseca ili perioda, jer nije moguće sve kontrole izvršiti prilikom unosa podataka. Ukoliko je neophodno i u ovoj fazi se ponovo kontaktira izvještajna jedinica, da bi se korigovali podaci.

3.2.2.2 Razlozi za nastanak grešaka mjerenja

Greške mjerenja su moguće u fazi prikupljanja podataka zbog nerazumijevanja nekih stavki od strane osobe koja popunjava obrazac, kao i prilikom samog unosa podataka u program.

3.2.2.3 Postupanje u slučaju grešaka mjerenja

Sastavni dio obrasca je i prostor za napomenu. Sadržaj napomene može da pomogne u otklanjanju grešaka u podacima na obrascu. Osoba zadužena za kontrolu i unos prikupljenih podataka može da izvrši ispravku greške. U tu svrhu može direktno da kontaktira izvještajnu jedinicu ili koristi ostale podatke u obrascu koji mogu pomoći za ispravljanje pogrešnog podatka.

3.2.2.4 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa editovanja/uređivanja podataka

Greške koje nastanu prilikom popunjavanja obrasca od strane izvještajne jedinice, ispravljaju se prvo u papirnoj formi od strane odgovorne osobe za istraživanje u kantonalnoj statističkoj službi/uredu, kao i prilikom unosa podataka prema ugrađenim formalnim i logičkim kontrolama.

Nakon dostave unesenog materijala u centralni statistički ured u Sarajevu, u Odsjeku za statistiku tržišta rada, vrše se dodatne kontrole i korekcije, ukoliko su potrebne.

Za sada ne postoji sistem evidencije ispravki koja bi omogućila mjerenje stope editovanja.

3.2.2.5 Mjere za smanjenje broja grešaka mjerenja

Na obrascima se nalaze kratka metodološka pojašnjenja zahtijevanih varijabli, a ukoliko bude nejasnoća prilikom popunjavanja obrasca, osoba koja popunjava obrasce kontaktira odgovornu osobu u kantonalnoj statističkoj službi/uredu. Važna faza u pripremi istraživanja je održavanje instruktaze za zaposlene u kantonalnim statističkim službama/uredima koji vrše prikupljanje i unos podataka i imaju direktan kontakt sa izvještajnom jedinicom. Ovo omogućava da osobe u kantonalnim statističkim službama/uredima na pravi način razumiju sva pitanja iz obrasca što rezultira manjim brojem neispravnih odgovora. Posebna pažnja prilikom održavanja instruktaza se posvećuje promjenama u obrascu, ukoliko postoje.

3.2.3 Greške neodgovora

3.2.3.1 Pokazatelj kvaliteta i učinka-Stopa neodziva/neodgovora izvještajne jedinice

Sve izvještajne jedinice iz adresara za 2013. godinu koje nisu dostavljale izvještaje u 2013. godini tretirale su se kao neodziv, bez obzira na razlog neodziva. Od ukupnog broja izvještajnih jedinica obuhvaćenih adresarom za 2013. godinu, neodziv je bio 881.

3.2.3.2 Pokazatelj kvaliteta i učinka-Stopa neodziva/neodgovora varijable

Neodgovor se javlja u slučaju da adresar sadrži netačne podatke o adresama i brojevima telefona izvještajnih jedinica, kada nije moguće ostvariti kontakt, kao i zbog odbijanja dostavljanja izvještaja od strane izvještajne jedinice.

3.2.3.3 Postupci u slučaju neodgovora na pojedina pitanja (item non-response)

Postoji više vrsta neodgovora i postupanja u slučaju neodgovora na pojedina pitanja, varijable. Ukoliko se radi o neodgovoru značajnog poslovnog subjekta koji ima veliki uticaj na kretanje plaća i broja zaposlenih, neophodno je kontaktirati izvještajnu jedinicu i obezbijediti podatak. Kada su u pitanju manje izvještajne jedinice, nedostajući podaci se većinom preuzimaju iz prethodnog mjeseca ili prethodnog perioda za isti poslovni subjekat za koji se vrši imputacija.

3.2.3.4 Postupci za smanjenje stope neodgovora

Poboljšanje ažurnosti podataka u adresaru, slanje urgencija izvještajnim jedinicama sa pozivanjem na obavezu dostavljanja podataka, na što ih obavezuje Zakon o statistici u Federaciji BiH.

3.2.3.5 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa imputiranih podataka

Ne postoji precizno mjerenje količine imputiranih podataka, ali se procjenjuje na 5%.

3.2.3.6 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Broj učinjenih grešaka, prema vrsti

Nije bilo naknadnih ispravki podataka u 2013. godini.

3.2.3.7 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Prosječna veličina revizije

Nije provedena revizija u 2013. godini.

4 Pravovremenost i aktuelnost**4.1 Pravovremenost objave****4.1.1 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Pravovremenost prvih rezultata**

Ne objavljuju se prvi rezultati za zaposlenost i plaće iz istraživanja Rad-1. Rezultati se objavljuju kao konačni. Prvo u formi saopćenja, a kasnije u biltenu Federalnog zavoda za statistiku.

Referentno razdoblje	Mjesec obrade
Datum objave	Do 15. u mjesecu, prema kalendaru publikovanja
Vremenski raspon	T+45

4.1.2 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Pravovremenost konačnih rezultata

Referentno razdoblje	Mjesec obrade
Datum objave	Do 15. u mjesecu, prema kalendaru publikovanja
Vremenski raspon	T+45

4.2 Aktuelnost objave**4.2.1 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Aktuelnost objave**

Nije bilo kašnjenja kod publikovanja podataka, podaci su objavljeni prema kalendaru publikovanja koji se nalazi na web stranici zavoda.

Najavljeni datum	Do 15. u mjesecu, prema kalendaru publikovanja
Datum objave	Prema kalendaru
Vremenska razlika	T

4.3 Razlozi za veća kašnjenja i mjere za poboljšanje pravovremenosti i aktuelnost objave

Nije bilo kašnjenja u objavljivanju rezultata.

5 Dostupnost i jasnoća

5.1 Dostupnost

5.1.1 Kanali diseminacije

Prilikom objavljivanja rezultata dobijenih istraživanjem RAD-1 korišteni su sljedeći diseminacijski kanali:

Broj	Kanali diseminacije	Korišteno
1	Web stranica – internet objava	DA
2	Pisani zahtjevi korisnika po njihovoj specifikaciji	DA
3	Podaci koji se objavljuju putem telefona	DA
4	Digitalni mediji (CD, diskete, itd ..)	DA
5	Podaci predstavljeni na novinarskoj konferenciji	NE
6	Tematski bilten	DA
7	Posebne printane publikacije	DA
8	Baze, dostupne spoljnim korisnicima	NE
9	Statistički zaštićeni mikropodaci	NE

5.1.2 Pokazatelj kvaliteta i učinka- Stopa korištenih kanala diseminacije

Stopa korištenih kanala diseminacije rezultata je 67 % (6/9X100).

5.1.3 Načini diseminacije

Prilikom objavljivanja rezultata dobijenih istraživanjem RAD-1 korišteni su sljedeći načini diseminacije:

Broj	Načini diseminacije	Korišteno
1	Web stranica – internet objava	DA
2	Web stranice ostalih institucija	DA
3	Web stranice međunarodnih organizacija	NE
4	Tematske Web stranice (npr. popis stanovništva)	NE
5	Pisani zahtjevi	DA
6	Telefonsko posredovanje	DA
7	Digitalni mediji (CD, diskete, itd ..)	DA
8	Podaci predstavljeni na novinarskoj konferenciji	NE
9	Godišnjak	DA
10	Federacija BiH u brojkama	DA
11	Prva objava – saopćenje	DA
12	Tematski bilten	DA
13	Posebne publikacije	DA
14	Publikacije Eurostata	NE
15	Publikacije ostalih međunarodnih organizacija (OECD, MMF)	NE
16	Baze podataka, namijenjene za internu upotrebu	DA
17	Baze, dostupne spoljnim korisnicima	NE

5.1.4 Pokazatelj kvaliteta i učinka – Stopa korištenih načina diseminacije

Stopa korištenih kanala diseminacije rezultata je 65 % (11/17X100).

5.1.5 Pokazatelj kvaliteta i učinka – Broj pristupa on-line bazi podataka

Ovo treba biti razvijeno u saradnji sa IT osobljem.

5.2 Jasnoća

Sastavni dio publikacija iz istraživanja RAD-1 su metodološka objašnjenja, a u obrascu su napisana uputstva za popunjavanje. Rokovi za dostavljanje podataka su sastavni dio uputstva na obrascu.

5.2.1 Printane publikacije i internetska objava

- Saopćenje "Zaposlenost po područjima KD,"
- Saopćenje "Prosječna neto plaća po područjima KD,"
- Mjesečni statistički pregled Federacije BiH,
- Mjesečni statistički pregled u Federaciji BiH po kantonima,
- Tematski bilten "Zaposlenost, nezaposlenost i plaće u Federaciji BiH "
- "Federacija BiH u brojkama",
- "Kantoni u brojkama",
- Gender publikacija "Žene i muškarci u Federaciji BiH",
- "Statistički godišnjak/ljetopis Federacije BiH",
- web stranica Federalnog zavoda za statistiku www.fzs.ba

5.2.1.1 Diseminirani rezultati

Rezultati su prikazani u tabelama, u apsolutnim brojevima i indexima, prema područjima i oblastima klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010.

5.2.1.2 Nivo (detaljnost) diseminacije

Podaci se publikuju prema područjima i oblastima klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010.

Za nivo Federacije BiH, prema područjima i oblastima, a za nivoe kantona samo prema područjima djelatnosti KD BiH 2010. Za nivoe općina podaci se publikuju samo ukupno, bez podjele na djelatnosti. Razlog za ovo je mali broj izvještajnih jedinica u pojedinim djelatnostima na nivou općina. Kako ne bi bila dovedena u pitanje tajnost individualnih podataka, podaci na nivou općine se ne publikuju po djelatnostima.

5.2.1.3 Metapodaci

Nema sistema meta podataka, ali sastavni dio svake publikacije su neki pokazatelji koji će ući u sistem meta podataka: Kontakt (organizacija, organizacijska jedinica, e-mail adresa); Metadata ažuriranje - datumi; Statistička prezentacija (opis podataka, klasifikacijski sistem, sektorska pokrivenost, statistički koncepti i definicije, statistička jedinica, statistička populacija, referentno područje, vremenska pokrivenost, bazni period); Jedinica mjere; Referentni period;

Institucionalni mandat (pravni akti i drugi sporazumi, davanje podataka); Povjerljivost (povjerljivost – politika, povjerljivost – obrada podataka); Politika publikovanja (kalendar publikovanja, kalendar pristupa publikacijama, pristup korisnika); Učestalost diseminacije; Format diseminacije (saopćenja – vijesti, publikacije, on-line baza podataka, pristup Micro-podacima, ostalo); Dostupnost dokumentacije (metodološka dokumentacija, dokumentacija kvaliteta); Menadžment kvaliteta (osiguranje kvaliteta, procjene kvaliteta); Relevantnost (korisničke potrebe, zadovoljstvo korisnika, potpunost); Tačnost i pouzdanost (ukupna tačnost, uzoračka greška, neuzoračka greška - a) greška obuhvata b) greška mjerenja c) greška obrade d) greška neodgovora); Pravovremenost i aktuelnost (pravovremenost, aktuelnost); Uporedivost (uporedivost – geografska, uporedivost – vremenska); Koherentnost (koherentnost – međudomenska, koherentnost sa npr. statistikom stanovništva, koherentnost sa npr. procjenom zaposlenosti u nacionalnim računima, koherentnost sa procjenom zaposlenosti koje potiču iz posl. istraživanja, koherentnost – interna); Troškovi i opterećenost; Revizija podataka (revizija podataka – politika, revizija podataka – praksa); Statistička obrada (izvori podataka, učestalost prikupljanja podataka, prikupljanje podataka, provjera valjanosti podataka, kompilacija podataka, podešavanje).

5.2.1.4 Mjere za poboljšanje jasnoće diseminiranih rezultata

Podaci su jasno diseminirani. Moguće je poboljšanje dodavanjem više grafičkih prikaza.

5.2.2 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa kompletnosti meta podataka

-

6 Uporedivost i skladnost

6.1 Vremenska uporedivost

6.1.1 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Dužina uporedivih vremenskih serija

Istraživanje o zaposlenima i plaćama RAD-1 se provodi dugi niz godina. Nakon početka primjene nove klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010, urađen je preračun serije podataka od 2005. godine. Tako da se može reći da je serija uporediva od 2005. do 2013. godine, za 9 godina.

6.1.2 Prekidi u vremenskim serijama

Nema prekida vremenske serije od 2005. godine. Podaci za ranije godine postoje, prikupljeni su i obrađeni po istoj metodologiji, ali po staroj klasifikaciji djelatnosti, KD BIH 2006. Ovo onemogućava poređenje podataka po djelatnostima za ranije periode prije 2005. godine.

6.1.3 Ostali faktori, koji utiču na vremensku uporedivost

Nije bilo drugih promjena u obrascima i načinu rada koje su mogle uticati na vremensku uporedivost podataka.

6.2 Geografska uporedivost

6.2.1 Uporedivost s ostalim članicama evropskog statističkog sistema

Moguće je poređenje podataka o prosječnim isplaćenim bruto plaćama kao i broja zaposlenih sa drugim zemljama, sa napomenom da se poređenje vrši sa podacima iz administrativnih evidencija, tj. formalna zaposlenost.

6.3 Desezoniranje

Ne vrši se desezoniranje podataka iz ovog istraživanja.

6.4 Skladnost između prvih i konačnih podataka

6.4.1 Politika diseminacije prvih podataka

Iz istraživanja RAD-1 publikovani podaci su konačni.

6.4.2 Pokazatelj kvaliteta–Skladnost između prvih i konačnih podataka

Podaci se objavljuju jedanput, kao konačni.

6.4.3 Razlozi za veće razlike između prvih i konačnih podataka

-

6.5 Skladnost s rezultatima referentnog istraživanja

6.5.1 Kratak opis referentnog istraživanja

Podatke o broju zaposlenih koji se prikupljaju provođenjem redovnog Mjesečnog istraživanja o zaposlenima i plaći Rad-1 u pravnim osobama, možemo porediti sa podacima o broju zaposlenih iz Ankete o radnoj snazi.

Zaposlene osobe iz ankete o radnoj snazi su osobe starosti 15 i više godina koje su:

- tokom referentne sedmice radile-obavljale aktivnost najmanje jedan sat za plaću ili naknadu, bez obzira na njihov formalni status ili
- nisu radile tokom referentne sedmice, a imaju posao na koji će se vratiti ili
- koje su radile u porodičnom biznisu (pomažuci član), a da za to nisu bile plaćene.

6.5.2 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Skladnost sa referentnim podacima

Zaposleni: $CC3 = \frac{X-Y}{Y} = (433.729 - 501.445)/501.445 = - 0,1350$

Broj zaposlenih koji je rezultat mjesečnog istraživanja RAD-1, manji je za 13,5 % od broja zaposlenih koji se dobije kao rezultat anketnog istraživanja, za mjesec april 2013. godine. Kako ukupna zaposlenost iz Rad-1 istraživanja (u pravnim osobama) sabrana sa brojem zaposlenih u obrtu i djelatnostima slobodnih profesija predstavlja formalnu zaposlenost koja je zasnovana na evidencijama poslovnih i drugih subjekata, a podaci iz Ankete o radnoj snazi obuhvataju i formalnu i neformalnu zaposlenost, razlike u podacima su normalne i očekivane.

6.5.3 Razlozi za veća odstupanja

Definicija radne snage iz administrativnih evidencija polazi od formalnog, registrovanog statusa osoba.

Definicija radne snage u Anketi o radnoj snazi polazi od stvarne uključenosti pojedinca na tržištu rada, u referentnoj sedmici, bez obzira na njegov formalni status.

Iz ovog proizilazi da administrativni podaci obuhvataju samo registrovane zaposlene osobe, dok ARS obuhvata ukupnu zaposlenost, koja se izvodi na osnovu statusa osobe u aktivnosti u

sedmici/tjednu posmatranja. Preciznije rečeno, ARS obuhvata, pored formalno zaposlenih osoba, i kategorije zaposlenih koje ne obuhvataju administrativni izvori podataka: samozaposleni u poljoprivredi, neplaćeni pomažući članovi domaćinstva, zaposleni po ugovoru o djelu, privremeno ili povremeno zaposleni i zaposleni u neformalnoj ekonomiji.

Metodološke razlike između podataka dobijenih mjesečnim istraživanjem o zaposlenosti i plaćama RAD-1 i podataka dobijenih iz referentnih srodnih istraživanja o zaposlenima razlikuju se u sljedećem:

- **Izvor podataka:** administrativni podaci se temelje na propisanim evidencijama i na formalnom statusu osoba, dok se anketni podaci temelje na podacima dobijenim direktnim anketiranjem osoba u okviru domaćinstava/kućanstva izabranih slučajnim uzorkom.
- **Izveštajna jedinica:** jedinica izvještavanja za prikupljanje administrativnih podataka su poslovni subjekti koji posluju na teritoriji Federacije BiH, dok je anketna jedinica izvještavanja svaki član slučajno izabranog domaćinstava.
- **Period posmatranja:** administrativni podaci se odnose na zadnji dan u mjesecu, dok se anketni podaci odnose na aktivnost ispitanika u referentnoj sedmici/tjednu.
- **Metod prikupljanja:** podaci iz administrativnih izvora dobijaju se putem izvještaja koje dostavljaju poslovni subjekti, dok se anketni podaci prikupljaju direktnim anketiranjem osoba koje su članovi domaćinstava/kućanstava koja su izabrana u uzorak.
- **Periodika prikupljanja:** administrativni podaci se prikupljaju mjesečno, dok se anketa provodi jedanput godišnje, u aprilu/travnju.
- **Definiciji zaposlene osobe:** administrativni podaci pokrivaju samo osobe u formalnoj zaposlenosti, dok anketni podaci uključuju sve zaposlene osobe bez obzira na njihov formalni status, što uključuje i vlasnike poljoprivrednih imanja i neplaćene pomažuce članove domaćinstva i osobe koje su u sedmici posmatranja obavljale bilo kakav posao za zaradu (u novcu ili naturi), profit itd.
- **Publikovanje rezultata:** administrativni podaci se objavljuju u dva odvojena izdanja (mjesečno u formi stalnog izvještavanja i godišnje u godišnjaku i formi predmetnog biltena), dok se rezultati ankete objavljuju jedanput godišnje (nakon obavljenog istraživanja).

7 Ustupci – kompromisi između izlaznih komponenti kvaliteta

Nijedan trade-offs (ustupak između izlaznih komponenti kvaliteta) nije analiziran u ovom istraživanju.

8 Procjena korisničkih potreba i percepcija korisnika

8.1 Klasificiranje i razumijevanje korisnika

Mjesečna saopćenja i publikacija sadrže podatke za mjesec izvještavanja i poređenje sa prethodnim mjesecom i prethodnom godinom.

Ključni korisnici istraživanja o zaposlenim i plaćama po glavnim grupama segmentacije su:

- javni sektor (Vijeće ministara BiH, Vlada Federacije BiH; ministarstva za rad i socijalnu politiku; Direkcija za ekonomsko planiranje; Direkcija za evropske integracije; Agencija za rad i zapošljavanje BiH i zavodi za zapošljavanje; Agencija za ravnopravnost spolova i Gender centri, Federalni zavod za penzijsko invalidsko osiguranje),
- privredni subjekti,
- nauka, istraživanje i obrazovanje (fakulteti i istraživački centri)
- opća javnost,
- mediji (RTV kuće i printani mediji),
- strani korisnici (Eurostat; World Bank; MMF; UNDP; ambasade stranih država; strani mediji)

8.2. Mjerenje percepcija i zadovoljstva korisnika

8.2.1 Pokazatelj kvaliteta i učinka - Indeks zadovoljstva korisnika

Nije provedeno posebno istraživanje o zadovoljstvu korisnika ovog istraživanja o zaposlenima i plaćama, ali mjesečni podaci o zaposlenima i plaći su među najviše traženim i korištenim podacima koje objavljuje Federalni zavod za statistiku.

8.2.2 Pokazatelj kvaliteta i učinka–Vrijeme od zadnjeg istraživanja zadovoljstva korisnika

Nije provedeno posebno istraživanje o zadovoljstvu korisnika ovog istraživanja o zaposlenima i plaćama.

9 Troškovi i opterećenost ispitanika/izvještajnih jedinica

9.1 Troškovi istraživanja statističkog ureda

9.1.1 Pokazatelj kvaliteta i učinka – Godišnji operativni troškovi, prosjek prema glavnim troškovnim komponentama

Troškovi Federalnog zavoda za statistiku za Istraživanje o zaposlenima i plaćama RAD-1 sastoje se od troškova printanja upitnika, slanja instrumentarija kantonalnim statističkim službama/uredima, distribucije instrumentarija izvještajnim jedinicama, troškova telefona, faxesa, kao i troškova zaposlenih koji su angažovani na istraživanju Rad-1 (metodolozi, IT).

Nije izvršen poseban obračun troškova po pojedinačnim istraživanjima.

9.2 Opterećenost i troškovi ispitanika/izvještajnih jedinica

9.2.1 Pokazatelj kvaliteta i učinka – Godišnje opterećenje ispitanika u satima i/ili finansijskim pokazateljima

Ne provodi se istraživanje o mjerenju opterećenosti izvještajnih jedinica, tj. obrazac Rad-1 ne sadrži podatke o vremenu potrebnom izvještajnoj jedinici da popuni obrazac.

9.3 Mjere za smanjivanje troškova i opterećenosti

Preuzimanje u cjelini ili dijelom podataka iz administrativnih izvora, posebno iz Porezne uprave Federacije BiH.

10 Povjerljivost, transparentnost i zaštita

10.1 Povjerljivost

Povjerljivost statističkih podataka je zahtijevana Zakonom o statistici u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" 63/03 i 9/09), a osoblje koje provodi statističko istraživanje ima po istom pravnom osnovu obavezu zaštite povjerljivosti. Tako se u članu 37. Zakona o statistici u Federaciji BiH navodi da "Tokom prikupljanja, obrade i distribucije statističkih podataka Federalni zavod i drugi zakonom ovlašteni organi i ustanove preduzeće sve neophodne mjere organizacione, regulatorne, upravne i tehničke prirode koje su potrebne da se zaštiti povjerljivost podataka od nedozvoljenog pristupa, objavljivanja i korištenja u druge a ne u statističke svrhe", a u članu 38. istog Zakona se kaže "Lica koja imaju pristup povjerljivim podacima moraju se pridržavati odredbi ovog zakona i nakon prestanka radnog odnosa".

10.2 Transparentnost

Korisnici su upoznati sa načinom korištenja podataka iz istraživanja o zaposlenima i plaćama.

Publikovani rezultati istraživanja o zaposlenima i plaćama su apsolutno nepristrasni i politički neutralni.

Nisu uočene greške u publiciranim izdanjima istraživanja o zaposlenima i plaćama, tako da nije bilo potrebe za korekcijama i objavom istih.

10.3 Zaštita

Navedeno u poglavlju 10.1.

11 Zaključak

U narednom periodu potrebno je:

- Uspostaviti procedure za potpunu evidenciju o ispravkama u fazi editovanja/uređivanja podataka za sve varijable;
- U saradnji sa publicistikom i IT osobljem treba razviti sistem za evidentiranje broja pristupa elektronskim publikacijama i saopćenjima;
- Potrebno je, putem provođenja posebne Ankete o zadovoljstvu korisnika, obezbjediti informacije o zadovoljstvu korisnika.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNI ZAVOD ZA STATISTIKU
SARAJEVO

Obrazac RAD - 1
Zakon o statistici u Federaciji BiH
"Službene novine FBiH" br. 63/03 i 9/09

MJESEČNI IZVJEŠTAJ O ZAPOSLENIMA I PLAĆI
Za mjesec _____ 2013. godine

Obaveza podnošenja izvještaja zasniva se na članu 31. Zakona o statistici u Federaciji BiH. Odbijanje davanja podataka, davanje nepotpunih i netačnih podataka ili nedavanje podataka u propisanom sadržaju i roku povlači kaznene odredbe iz čl. 43. i 44. navedenog Zakona. Podaci koji se daju u ovom izvještaju koristeće se isključivo za statističke svrhe i neće se objavljivati kao pojedinačni.

1) Naziv poslovnog subjekta _____

(Poslovne jedinice upisuju naziv poslovnog subjekta u čijem su sastavu i svoj naziv)

2) Identifikacioni broj poslovnog subjekta _____

Identifikacioni broj poslovne jedinice _____

3) Kanton _____ Općina _____

Ulica i broj _____ Telefon _____

4) Djelatnost prema KD BiH 2010 _____

Obrazac RAD-1 dostavljaju svi poslovni subjekti koji posluju na teritoriji Federacije BiH po principu teritorijalno čiste djelatnosti, na nivou općine.

To znači da poslovni subjekti koji imaju jedinice u sastavu, koje se bave djelatnošću drugačijom u odnosu na djelatnost matične organizacije ili se nalaze van općine sjedišta matične firme, u izvještaju ne iskazuju podatke za ove jedinice, jer su iste obavezne dostavljati poseban izvještaj kantonalnoj statističkoj službi/uredu na području gdje posluju.

Ukoliko jedinice u sastavu nisu u mogućnosti dostaviti tražene podatke, poslovni subjekt obavezan je popuniti obrasce za sve jedinice u svom sastavu i dostaviti nadležnim kantonalnim statističkim službama/uredima.

Izvještaj se popunjava u dva primjerka od kojih jedan ostaje izvještajnoj jedinici, a drugi primjerak se dostavlja kantonalnoj statističkoj službi/uredu na području gdje posluje izvještajna jedinica.

Rok za dostavljanje ovog izvještaja je do 25. u mjesecu za prethodni mjesec.

1. ZAPOSLENI PREMA PODACIMA KADROVSKE EVIDENCIJE¹⁾

R.b.		UKUPNO	ŽENE
1.	Broj zaposlenih na kraju prethodnog mjeseca		
2.	Došli u toku izvještajnog mjeseca		
3.	Otišli u toku izvještajnog mjeseca		
4.	Broj zaposlenih na kraju izvještajnog mjeseca (1 + 2 - 3)		
5.	Od ukupnog broja zaposlenih: broj pripravnika za izvještajni mjesec		

¹⁾ Pod brojem zaposlenih podrazumijevaju se svi zaposleni u poslovnom subjektu ili dijelu poslovnog subjekta koji podnosi izvještaj, koji su zasnovali radni odnos na neodređeno ili određeno vrijeme, bez obzira da li rade puno ili kraće od punog radnog vremena uključujući i osobe koje prvi put zasnivaju radni odnos (pripravnici koji se vode u kadrovskoj evidenciji zaposlenih). Ne iskazuju se spoljni saradnici niti fluktuacija zaposlenih unutar dijela poslovnog subjekta koji podnosi izvještaj.

2. ISKAZANE POTREBE ZA ZAPOSŁJAVANJEM²⁾

R.b.		
1.	Da li ste tražili nove zaposlenike izvan vaše firme? (zaokružite odgovor) DA → Sljedeće pitanje NE → Pređite na Tabelu 3	
2.	Da li ste poduzeli aktivne korake za zapošljavanje (tražili preko zavoda za zapošljavanje, raspisali oglas-konkurs, obavili intervjue sa potencijalnim kandidatima, raspitivali se kod drugog poslodavca ili poznanika, probni rad i sl.)? (zaokružite odgovor) DA → Sljedeće pitanje NE → Pređite na Tabelu 3	
3.	Za koliko zaposlenika ste poduzeli aktivne korake za zapošljavanje? (upišite broj) →	

²⁾ Podaci o iskazanim potrebama za zapošljavanjem odnose se na radna mjesta za čije popunjavanje su poduzeti aktivni koraci, a postupak popunjavanja radnih mjesta još nije okončan na kraju izvještajnog mjeseca, tj. kandidat još nije počeo sa radom.

3. ISPLAĆENA PLAĆA I SATI RADA

R.b.		UKUPNO	Prosječna bruto plaća
1.	Ukupan iznos bruto plaće, u KM (bez decimala)		
2.	Doprinosi iz plaće, u KM (bez decimala)		
3.	Akontacija poreza na dohodak, u KM (bez decimala)		
4.	Neto isplata, u KM (1 – 2 – 3) (bez decimala)		
5.	Broj zaposlenih na koje se odnosi isplata bruto plaće		
6.	Broj plaćenih sati od strane poslodavca na koje se odnosi ukupna isplata		
Od ukupnog broja plaćenih sati rada od strane poslodavca	6.1. Prekovremeni sati rada		
	Neizvršeni plaćeni sati rada	6.2. Sati bolovanja koji padaju na teret poslodavca	
		6.3. Sati godišnjeg odmora	
		6.4. Sati praznika	
		6.5. Ostali neizvršeni plaćeni sati rada ³⁾	

³⁾ Ostali neizvršeni plaćeni sati rada obuhvaćaju: plaćeno odsustvo u skladu sa Zakonom o radu (sklapanje braka, teža bolest ili smrt člana uže porodice, rođenje djeteta, školovanje i usavršavanje u struci itd.).

ISPLAĆENA BRUTO PLAĆA OBUHVAĆA:

1) Isplaćena plaća za mjesec, za rad s punim, s kraćim od punog i dužim od punog radnog vremena (prekovremeni rad), isplata razlike za ranije mjesec izvršena u toku izvještajnog mjeseca, dodatke za dežurstva, rad u smjenama, noćni rad, rad nedjeljom i praznikom i ostala primanja proistekla iz rada.

2) Naknade plaće za neostvarene sate rada: godišnji odmor, plaćeni dopust, državne praznike i neradne dane utvrđene zakonom, bolovanja koja padaju na teret poslovnog subjekta (poslodavca), odsutnost za stručno obrazovanje, zastoje u poslu bez krivnje zaposlenog i ostale naknade plaća.

3) Doprinosi iz bruto-plaće.

4) Akontaciju poreza na dohodak.

ISPLAĆENA BRUTO PLAĆA NE OBUHVAĆA :

1) Naknade za bolovanja koje ne padaju na teret poslovnog subjekta (poslodavca).

2) Primanja koja terete materijalne troškove zaposlenih.

BROJ PLAĆENIH SATI odnosi se na ukupan broj sati za koje je isplaćena plaća (izvršeni i neizvršeni sati rada).

Pod stavkom 6.1. iskazati dio izvršenih sati rada koji se odnosi na prekovremeni rad.

Pod stavkama 6.2. do 6.5. iskazati neizvršene plaćene sate rada po vrstama.

Ukoliko poslovni subjekt nije imao isplatu plaće za izvještajni mjesec ne može iskazivati ni plaćene sate.

4. OSTALA NOVČANA PRIMANJA ZAPOSLENIH

R.b.		UKUPNO
1.	Ukupan iznos isplaćen za topli obrok, u KM (bez decimala)	
2.	Broj zaposlenih na koje se odnosi ukupna isplata za topli obrok	
3.	Ukupan iznos isplaćen za prevoz, u KM (bez decimala)	
4.	Broj zaposlenih na koje se odnosi ukupna isplata za prevoz	
5.	Ukupan iznos isplaćen za regres, u KM (bez decimala)	
6.	Broj zaposlenih na koje se odnosi ukupna isplata za regres	
7.	Ostala primanja, naknade i materijalna prava zaposlenih ⁴⁾ , u KM (bez decimala)	
8.	Broj zaposlenih na koje se odnose ostala primanja iskazana pod stavkom 7.	

⁴⁾ Ostala primanja, naknade i materijalna prava zaposlenih (stavka 7) obuhvaćaju: otpremnine, pomoć za slučaj smrti, teške invalidnosti ili dugotrajne bolesti zaposlenog ili člana uže porodice, pomoć i novčane donacije i ostala primanja zaposlenih u skladu sa kolektivnim ugovorom.

PROSTOR ZA NAPOMENE

--

Obrazac popunio:

DIREKTOR

M.P.

Upisati puno ime i prezime

Tel./Faks

E - mail

Datum